

ایران در دوران معاصر

همه چیز درمورد (سلطان عثمان) اولین امیر عثمانی

نویسنده: شمشاد امیری خراسانی
انتشار: ۱۵ خرداد ۱۳۹۶ | ۴۰ دقیقه مطالعه

چکیده مقاله

نقل‌های موجود، در این مسئله اتفاق نظر دارند که سلیمان شاه، جد سلطان عثمان، سلطان منطقه ماهان (از مناطق نزدیک شهر بلخ در شمال شرق فارس بوده است) زمانی که چنگیز برای جنگ به این نواحی آمد، آن مناطق را تصرف و ویران کرد و دولت خوارزمشاهیان را پایان داد. سلیمان از ماهان خارج شده، به همراه پنجاه هزار نفر جنگجوی ترکان و چرکس به سوی روم حرکت کرد؛ از حلب و جز آن گذشت و در عبور از فرات غرق شد. جنازه او را در نزدیکی قلعه جور (قلعه جبیر که ترک‌ها آن‌جا را مزار می‌گویند) دفن کردند و ترکمان‌ها و چرکس‌ها که هم

پارسیان دژ / ایران در دوران معاصر

نقل‌های موجود، در این مسئله اتفاق نظر دارند که سلیمان شاه، جد سلطان عثمان، سلطان منطقه ماهان (از مناطق نزدیک شهر بلخ در شمال شرق فارس بوده است) زمانی که چنگیز برای جنگ به این نواحی آمد، آن مناطق را تصرف و ویران کرد و دولت خوارزمشاهیان را پایان داد.

سلیمان از ماهان خارج شده، به همراه پنجاه هزار نفر جنگجوی ترکان و چرکس به سوی روم حرکت کرد؛ از حلب و جز آن گذشت و در عبور از فرات غرق شد. جنازه او را در نزدیکی قلعه جور (قلعه جبیر که ترک‌ها آن جا را مزار می‌گویند) دفن کردند و ترکمان‌ها و چرکس‌ها که همراهش بودند، در آن نواحی پراکنده گشتند.

پس از آن ارطغرل راه پدر را ادامه داد تا آن که از سوی سلطان علاءالدین اول، زمینی را که به عنوان پاداش به وی داده شده بود، به دست آورد؛ جایی که ریشه و اساس دولت عثمانی در آن جا نهاده شد.

می‌توان اولین امیر عثمانی را سلطان عثمان نامید در شمال غربی آناتولی به همین جهت امپراطوری با شکوهی که بعد‌ها ساخته شد لقب عثمانی را به خود گرفت.

تصویری از سلطان عثمان موسس امپراطوری عثمانی

عوامل موفقیت سلطان عثمان نقش اسلام

1. امیر عثمان به دین اسلام معتقد بود و ترکان عثمانی از او پیروی می کردند. عقیده دینی آنان، پیش از وی، روشن نیست. پیوند استوار آنان با سلاجقه روم در آناتولی که دولتی اسلامی بوده، عامل مهمی در گرویدن آنان به اسلام به عنوان دین رسمی ترکان عثمانی از زمان امیر عثمان بوده است. اسلام در آینده عثمانی ها نیز تأثیر زیادی داشته است؛ چرا که نوعی وحدت عقیده را برای آنان فراهم کرد و نوعی شعور دینی برای آنان به وجود آورد که آنان را پای بند به اسلام کرد. در کنار این روحیه دیندارانه، روحیه نظامی گری، زمینه نوعی سرکشی و خشونت را در آنان به وجود آورد که به صورت ویژگی روشن ترکان عثمانی در آمد. آنان این روحیه نظامی گری را از سرزمین اصلی خود در دشت های آسیا بر گرفته بودند؛ بعدها سلاطین آن را در وجود ترکان تعمیق بخشیدند؛ به طوری که در طول آن تاریخ عثمانی، همیشه همراه آنان بود.
 2. امیر عثمان موفق شد تا در امارت خود نوعی نظم اداری استوار پدید آورد؛ به طوری که در روزگار وی ترکان عثمانی از نظام قبیله ای غیر متمرکز فاصله گرفته، به نظام اداری متمرکز دست یافتند؛ چیزی که به آنان کمک کرد تا به سرعت به دولتی بزرگ تبدیل شوند و آنان را برای نقش مهمی که بعد ها به عهده گرفتند، آماده سازد.
 3. در این زمان، دو دولت مهم آسیای صغیر، دولت بیزانس و سلاجقه روم، به دلیل جنگ های طولانی با یکدیگر، به شدت ضعیف شده بودند. امری که به لحاظ سیاسی، زمینه را برای تشکیل دولتی که این خلاء سیاسی را پر کند و جانشین دو دولت یاد شده باشد، فراهم کرد.
 4. شکل گیری امارت عثمانی در شمال غرب آناتولی، در میانه دنیای مسیحیت- جایی که دارالحرب نامیده شده - از یک سو، و دنیای اسلام (دارالاسلام) از سوی دیگر، نوعی سیاست جنگی را بر این دولت تحمیل کرد. چرا که امارت های داخل محدوده آناتولی، در مقایسه با امیر نشین های مرزی رشد و توسعه کند تری داشتند. امیر عثمان توانست پیروزی های نظامی خود را بر ضد بیزانس در عمل نشان دهد. در این میان، چیزی که به کمک امیر عثمان آمد، حمله مغولان به سلاجقه روم در سال 1300 میلادی در آسیای صغیر بود؛ زیرا دولت ترک های سلجوقی از میان رفت و سلطان علاءالدین سوم در سال 1307م در گذشت. پس از آن بود که امیر عثمان همانند دیگر امرایی که شمار آنان تا سیزده امیر می رسید، بر ویرانه های دولت سلاجقه روم، اعلام استقلال کردند. از آن پس، امیر عثمان سلطان نامیده شد و به همین دلیل مؤسس واقعی دولت عثمانی شناخته می شود.
- عثمان آگاه بود که عشیره ترک او با این شمار اندک و به تنهایی قادر به تشکیل دولتی فراگیر و مسلط بر نواحی مختلف نیست. به همین دلیل، سیاست برقراری پیوند خانوادگی با دولت های همجوار و نیز به دست آوردن هوادار از مناطق مختلف را دنبال کرده، از نیروهای شجاعی که شهرتی در جنگیدن داشتند، استفاده کرد. وی یک زن مسیحی از قلیلیقا برای خود و یک دختر مسیحی جوان را برای فرزندش برای ازدواج گرفت.

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «همه چیز درمورد (سلطان عثمان) اولین امیر عثمانی»، پارسیان دژ، ۱۳۹۶.

خواندن مقاله و پیوست‌های آن در وبسایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

<http://parsiandej.ir/articles/1084/pdf/همه-چیز-درمورد-اولین-امیر-عثمانی.pdf>

آخرین ویرایش مقاله: ۱۲ مرداد ۱۴۰۵